

ABC/VEN/ЧАСТОТНИЙ АНАЛІЗ ПРОДАЖІВ ГЕПАТОТРОПНИХ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ В АПТЕКАХ МІСТА ХАРКОВА

Яковлева Л.В., Ткачова О.В., Тарасов А.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

feknfau@ukr.net

Вступ. Сучасний стиль життя людини (стреси, надмірне харчування, низька фізична активність, тютюнопаління, алкоголь), а також погіршена екологія, виступають чинниками ризику розвитку різних захворювань внутрішніх органів, та зокрема, печінки. За даними ВООЗ, число хворих з різною патологією гепатобіліарної системи перевищує 2 млрд осіб. В Україні за останні 10 років поширеність хронічних гепатитів і цирозів печінки збільшилася щонайменше у 2,5 разу. Для лікування алкогольної жирової дистрофії печінки, токсичних гепатитів та алкогольного цирозу печінки базисна терапія включає гепатотропні та ліпотропні препарати, препарати жовчних кислот, зокрема, урсодезоксихолевої кислоти (УДХК), а також препарати з амінокислотою адеметіонін. Вищеперелічені групи препаратів сприяють відновленню структури та функції гепатоцитів і справляють вибірккову захисну дію на печінку. Тому виникає інтерес розглянути дані групи з точки зору співставлення лідерів продажів препаратів та доказової бази їх клінічної ефективності.

Мета. Дослідження особливостей споживання гепатотропних лікарських препаратів (ГЛП) у трьох аптечних закладах, розташованих у різних спальних районах м. Харкова. Для досягнення поставленої мети був використаний комплексний ABC/VEN/частотний аналіз.

Методики дослідження. Дослідження проведено за даними продажів ГЛП, що були в асортименті трьох аптек протягом 12 місяців 2013 року. За даними частотного аналізу були виділені «лідери продажу», що користуються високим попитом у населення (ТОП-10). За даними ABC-аналізу були виділені ГЛП, що приносять найбільший дохід аптеці та за даними формального VEN-

аналізу проведена оцінка наявності у препаратів, що увійшли до групи А, доказової бази з позиції включення або відсутності у Державному формулярі України 5-го видання 2013 року.

Основний матеріал дослідження. За даними Державного реєстру лікарських засобів і виробів медичного призначення (станом на 14.02.14 р.) асортимент ГЛЗ, що використовуються в комплексній терапії токсичного ураження печінки, на фармацевтичному ринку України представлений 46 торговими найменуваннями. Доля вітчизняних препаратів складає 39%, закордонних – 61%.

За даними частотного аналізу в аптеці №1, яка в середньому налічує 10000 найменувань препаратів, лідерами продажу серед 44 ГЛП були: Глутаргін (171 упаковка), Гепабене (390 упаковок), Гептрал, порошок для ін'єкцій (291 упаковка), Гептрал, таблетки (189 упаковок), Антраль (144 упаковки), Ессенціале® форте Н, капсули (168 упаковок), Ессенціале® Н, ампули для ін'єкцій (150 упаковок), Енерлів® (105 упаковок), Карсил (114 упаковок), Тіотриазолін, ампули для ін'єкцій (111 упаковок). Результати АВС-аналізу ГЛП показали, що до групи «А» увійшли 12 препаратів, дохід від яких склав 79,93% від загальної суми. Лікарські препарати, що увійшли до групи «В» (11 ГЛП) в сукупності також принесли відчутний дохід аптеці (14,46%). До групи «С» увійшло 13 препаратів, що склало 5,61% доходу.

Найбільш важливими для аптеки є ГЛП, що увійшли до групи «А». За результатами формального VEN-аналізу з групи «А» до Державного формуляру 2013 року включена більшість препаратів: УДХК (Урсохол, Урсофальк), амінокислот (Глутаргін), комбінованих препаратів (Гепабене), препарати есенціальних фосфоліпідів (Ессенціале® форте Н, Ессенціале® Н), орнітину (Гепа-мерц), силімарину (Карсил). Серед ГЛП з групи А тільки чотири (33%) є часто реалізуємими та мають доказову базу (Глутаргін, Гепабене, Ессенціале® форте Н, Ессенціале® Н), оскільки включені до Державного формуляру.

Результати АВС-аналізу в аптеці №2 (середня кількість препаратів становить 7000 найменувань) показали, що асортимент ГЛП (37 препаратів)

розподілився наступним чином: до групи «А» увійшли 11 препаратів, дохід від яких склав 77,97% від загальної суми. До групи «В» увійшли 9 препаратів, дохід від яких склав 16,17%. До групи «С» увійшло 17 препаратів, що склало 5,86% доходу від загальної суми реалізації ГЛП. Формальний VEN-аналіз показав, що з групи «А» до Державного формуляру увійшли препарати УДЖК (Урсохол, Урсофальк), амінокислот (Глутаргін), комбіновані препарати (Гепабене), препарати есенціальних фосфоліпідів (Ессенціале® Форте Н, Енерлів®), силімарину (Карсил). За даними частотного аналізу в аптеці №2 лідерами продажу протягом 2013 року були ГЛП: Глутаргін (184 упаковки), Гепабене (454 упаковки), Антраль (224 і 1/3 упаковки), Ессенціале® форте Н, капсули (864 і 1/3 упаковки), Енерлів® (122 і 1/3 упаковки), Карсил (183 і 3/8 упаковки), Карсил Форте (110 упаковок), Тіотриазолін, ампули для ін'єкцій (105,6 упаковки). Отже, у групі «А» п'ять препаратів з одинадцяти (45%) ГЛП користуються високим попитом споживачів в аптеці та мають доказову базу.

В аптеці №3 (середня кількість препаратів становить 5000 найменувань), що налічувала 46 ГЛП, за результатами АВС-аналізу до групи «А» увійшли 10 препаратів, дохід від яких склав 78,56%. До групи «В» увійшли 8 ГЛП, дохід від яких склав – 15,8%. До групи «С» увійшло 28 ГЛП, що склало 5,64% доходу від загальної суми реалізації. За результатами формального VEN-аналізу до групи V увійшли ті ж самі препарати, що наведені при аналізі результатів в аптеці №2.

Результати частотного аналізу в аптеці №3 показали, що лідерами продажу були ГЛП: Глутаргін (132 упаковки), Гепабене (198,51 упаковки), Антраль (116 упаковок), Ессенціале® форте Н, капсули (301,54 упаковки), Енерлів® (91 упаковка), Карсил (444,5 упаковки), Силібор (118 упаковок), Тіотриазолін (86,4 упаковки). Отже, у групі «А» п'ять з десяти препаратів (50%) користуються високим попитом споживачів в аптеці та мають доказову базу.

Висновки дослідження. Отримані результати показали, що менше половини ГЛП (33-50%) серед тих, що приносять найбільший дохід аптекам м. Харкова та користуються високим попитом у населення, включені до

Державного формуляру лікарських засобів. Таким чином, значна кількість гепатотропних лікарських препаратів, що користуються попитом у споживачів не має доказової бази (клінічної ефективності), що необхідна для ефективного лікування токсичних гепатитів та цирозу печінки. Подальші дослідження будуть спрямовані на проведення інтегрованого аналізу витрат на фармакотерапію хворих на токсичні гепатити і цирози печінки в лікувально-профілактичному закладі.